

Strokovna urbanistična delavnica

Lokacija: Ptujška cesta, Tezno, nekdanje predmestje mesta Maribor, južna vpadnica v mesto Maribor - iz smeri Ptujja.

Urbanistična delavnica, katere naročnik je bil Sklad stavbnih zemljišč mesta Maribor, je potekala v organizaciji ZUM-a iz Maribor, pod vodstvom Uroša Lobnika in Majde Medvešček. Povabljeni skupina z **Univerze v Ljubljani, Fakultete za arhitekturo** ter posamezni zunaj arhitekti so predstavili rešitve v okviru treh različnih skupin.

Namen naloge je priprava urbanistično idejnih programskih zasnov ureditve območja vpadnice, ki bi se lahko uporabile za izdelavo novih prostorsko ureditvenih pogojev obravnavanih con. Območje zaradi zaključevanja razvojnih procesov, predvsem v smislu definiranja urbanega prostora za prebivalce Tezna in oblikovalskih parametrov za zasnovo mestne vpadnice, v merilu mesta predstavlja eno najpomembnejših razvojnih površin.

Delo je potekalo v okviru večjih skupin, z obravnavo iste lokacije, vendar pod različnim mentorstvom ter z različnimi študenti (posamezne skupine so vodili mentorji: Miha Dešman, **prof. mag. Peter Gabrijelčič**, prof. dr. Vilibald Premzl). Skupino pod vodstvom prof. mag. Petra Gabrijelčiča so sestavljali sledeči študentje:

Študentje:

Mojca Lenart (kot somentor skupini)	Lara Rojac
Andreja Repše	Barbara Sorč

Projekt

Ptujška cesta predstavlja eno od bodočih mestnih vpadnic (po izgradnji avtoceste na vzhodnem robu mesta), ki vodijo iz širše regije oziroma iz potencialno možnega novega razvojnega mestnega centra ob avtocesti do tradicionalnega, upravnega in trgovskega središča mesta. Zaradi ekstenzivnosti razvoja so ostale v cestnem koridorju Ptujške ceste še obsežne nepozidane površine, ki predstavljajo danes enega redkih prostorskih potencialov namenjenih razvoju novih mestotvornih programov. V novem kompleksnem urbanem vzorcu Teznega oblikujemo prostor Ptujške ceste sicer z uporabo elementov klasičnega repertoarja mestnih vpadnic vendar tako, da s svojo prisotnostjo ne preglasijo nove plastovite urbane strukture niti ne oblikujejo v prostoru izrazitih meja.

Tudi novo oblikovani prostorski vzorec, tako kot je to historični, je sedimentni, plastovit in dovopen. V njem bo lienarna poteza vpadnice sočasno sestavni del večjega števila parcialnih kompozicijskih potez, kar bo omogočalo doživljanje posameznega območja skozi raznolike plasti prostora. Takšno fraktalno stanje prostorske strukture in zmožnost njenega dožemanja skozi različne plasti (layerje) nedvomno presega mehanicistični ali organski koncept členitve mesta v posamezne funkcionalno in socialno-upravno zaključene dele, ter ponuja poliinteraktivni vzorec, ki se mnogo bolje prilagaja izzivom sodobne družbe.

Ko smo torej razmišljali o obliki prostorskega dokumenta s katerim bi bilo mogoče v bodočnosti urejati območje Ptujške ceste in Teznega kot celote nam je postalo očitno, da to ni niti ureditveni načrt in še manj zazidalni načrt, temveč fleksibilnejša oblika smernic, ki bi izhajale iz zelo načelnega prostorsko

programskega koncepta. Ta koncept temelji na sledečih usmeritvah:

1. Območje Teznega je sestavljeno iz raznolikih morfoloških in programskih enot, ki se bodo z razvojem preoblikovale v še kompleksnejše morfološke in programske vzorce. Ti vzorci bodo praviloma heterogeni vendar pa spremenljive gostote in dinamični v svojih preobrazbenih procesih,

2. Koridor Ptujške ceste predstavlja dominantno percepcijsko potezo, ki je pomembna predvsem za regionalnega obiskovalca mesta in je označena tako v programskem kot oblikovnem smislu z na regionalnem nivoju prepoznavnimi simbolnimi elementi (soliterji: to je objekti, ki se kažejo v prostoru bulevarja z regionalno atraktivni programi, itd.). Koridor ima značaj mestnega bulevarja, ki se podaljšuje vzdolž celotnega desnega obrežja Drave proti zahodu (morda tramvaj) in je v celoti prepoznaven predvsem iz percepcijskega nivoja voznika ali potnika javnega transporta.

3. Prečno na koridor (bulevar) Ptujške ceste oblikujemo nove poteze mestotvornih programov, ki so namenjeni pretežno meščanom Maribora in krajanom obravnavanega območja (posebni programi, ki jih občasno uporabljajo vsi prebivalci mesta - pomembno za identifikacijo območja v mestni sliki). Prečnice segajo v globino urbane strukture, ji določajo novo razsežnost in smer ter jo povezujejo s sosednjimi mestnimi območji, kar omogoča formiranje nove predstave in orientacije območja v mestni sliki. Novo razsežnost območja izoblikujemo z novo geometrijo objektov in parkov, ki s svojo smerjo in programom segajo načeloma preko linije bulevarja ter tako ustvarjajo v koridorju Ptujške ceste željeno ritmiziranje prostorskih sekvenc. Na ta način pripada posamezna sekvence bulevarja vsaj dvema referenčnima ravninama: regionalni in mestni. V ta namen predlagamo pogosto zgolj preobrazbo percepcijske slike prostora, ne pa tudi njegove fizične spremembe.

4. V globini (urbanem zaledju) nove kompleksne urbane strukture, ki ima v posameznih potezah ali sekvencah različne programske orientacije (vendar ni nikoli popolnoma monofunkcionalna) vzpodbujamo lokalno zgoščevanje javnih programov v obliki subcentrov na lokalnem nivoju, ki postanejo percepcijske in orientacijske točke pomembne za lokalno prebivalstvo.

5. V območju dotrajane industrije je skrit velik potencial za nove mestotvorne stanovanjske, poslovne ali trgovske programe. Načeloma se industrija ne vrača v nekdanje prostorske okvire pač pa sprošča stare lokacije za razvoj mesta, sama pa se umika na urbano manj obremenjena območja.

Rezultati:

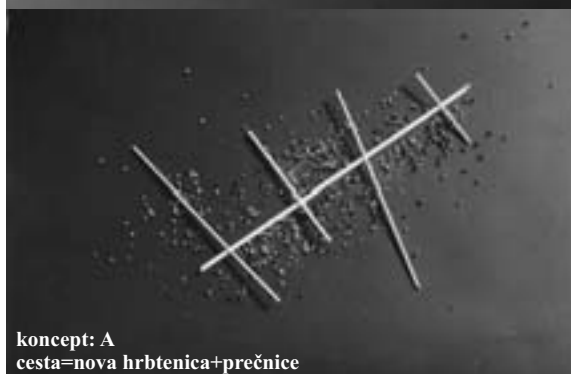
Delavnica je bila ovrednotena na javni predstavitvi v Mariboru, kjer bila organizirana tudi razstava. Material je predstavljen v obsežni skripti formata A3, na 2 grafičnih panojih (analize, načrti, 3D predstavitve) ter v obliki makete večjega merila. Predlogi delavnice so služili kot pomoč pri izdelavi novega dolgoročnega plana mesta Maribor. Uspešni rezultati so bili povzeti tudi v tisku: (Dnevnik, Večer, revija AB. - ISSN 0352-1982. - Letn. 29, št. 143, 1999). Kot nadaljevanje študije je bila leta 2000 izdelana diplomatska naloga Infrastrukturno ogrodje - urbani gradnik (Mojca Lenart, mentor prof. P. Gabrijelčič).

lokacija: Tezno

stanje: cesta deli na "levo" in "desno"

koncept: A
cesta=nova hrbtenica+prečnice

B
mestotvorni program ob hrbtenici

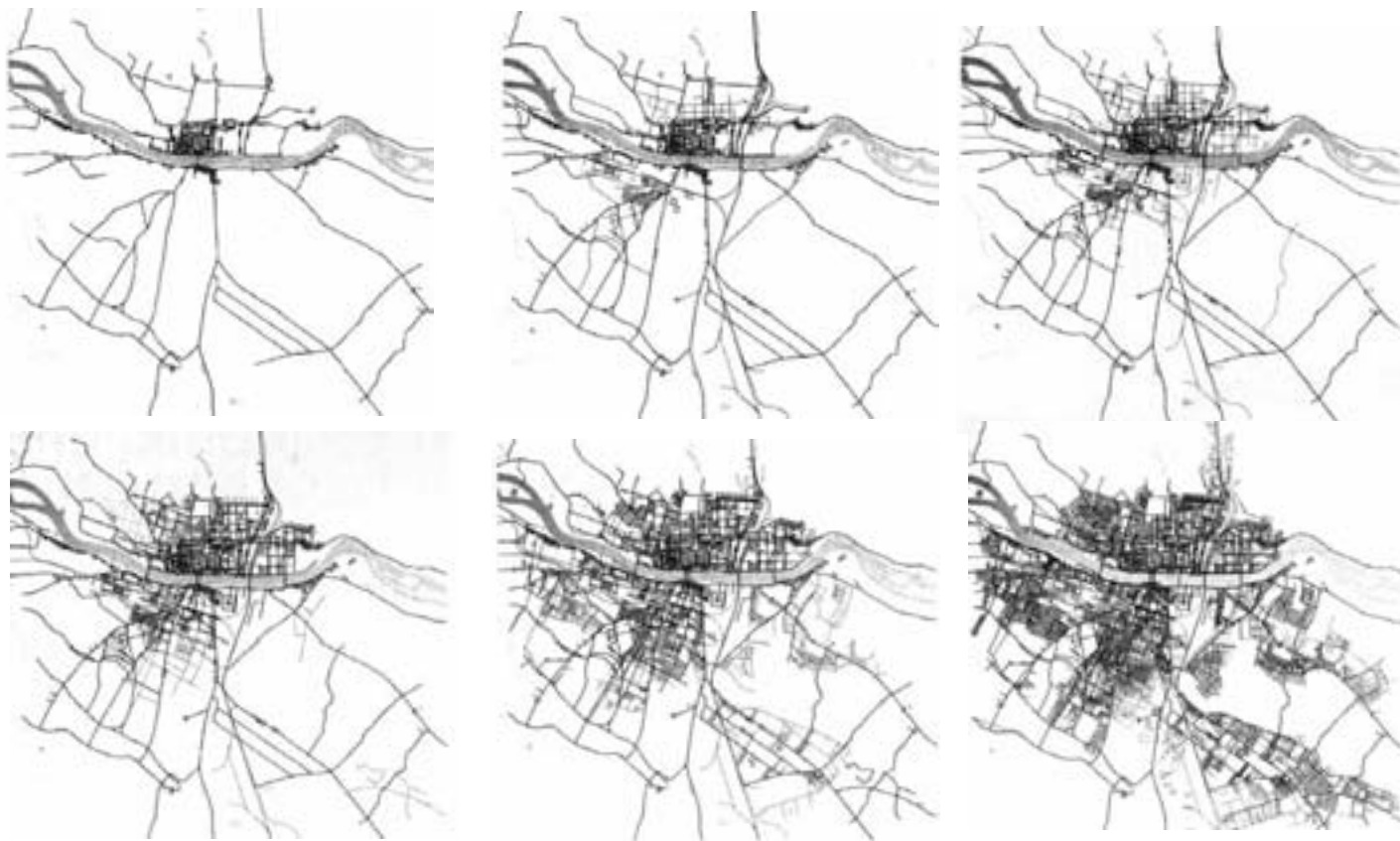

C.lokalni programi v zaledju
CELOTA= A+B+C

KONCEPT ureditve cestnega koridorja

STANJE V PROSTORU

RAST GRAJENE STRUKTURE MESTA MARIBOR

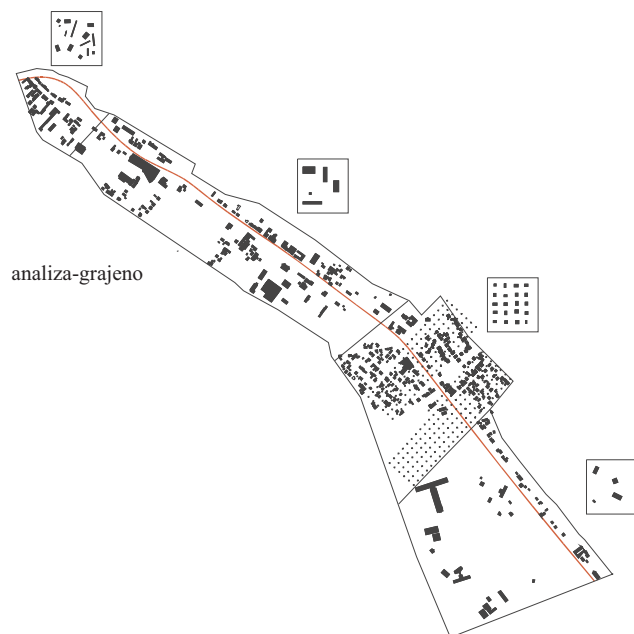
DIFERENCIACIJA OBSTOJEČIH PROGRAMOV

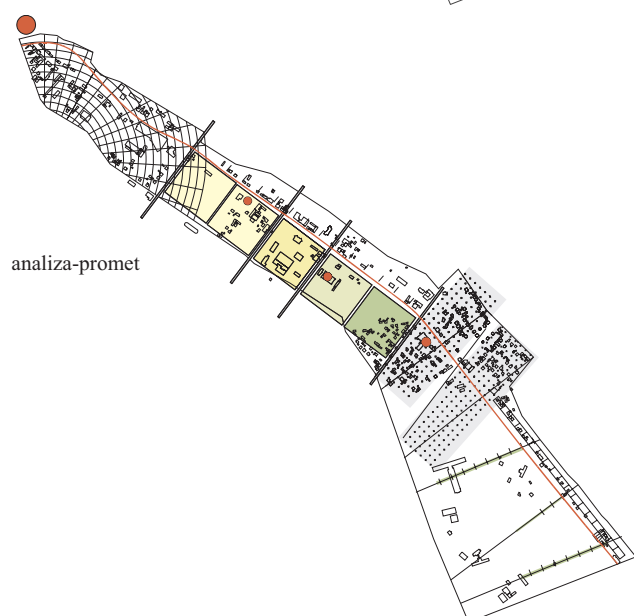
OBSTOJEČA GRAJENA STRUKTURA

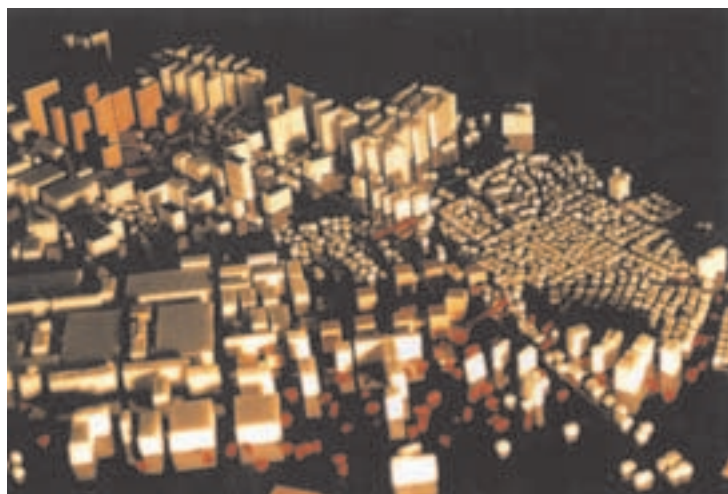
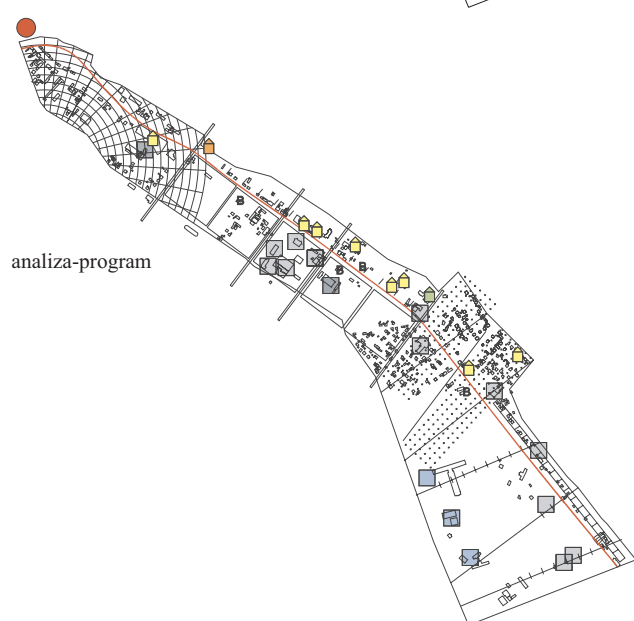
ANALIZE OBMOČJA

ureditev območja kot celote - vzorci pozidave, razmerje med grajenim in praznim; maketa, računalniško obdelana

zapolnitev vzorcev urbanega tkiva; maketa

območje po intervenciji, postopno naraščanje višin od ruralnega k mestnemu; maketa